

Gdańsk 10 lipiec 2019

Dr hab. Maciej Nyka prof. UG
Zakład Prawa Ochrony Środowiska
Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Gdański

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej pt.: „Inwestycje w formule PPP jako jedna z form realizacji zadań własnych gminy w ochronie środowiska” przygotowanej pod kierunkiem Pana Profesora Marka Górskiego.

I. Podstawa prawna sporządzenia recenzji

Podstawą sporządzenia niniejszej recenzji jest uchwała Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Szczecinie z dnia 26 kwietnia 2019r. powierzająca mi funkcję recenzenta w przewodzie doktorskim Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej (pismo Dziekana Wydziału Prawa w Szczecinie prof. dr hab. Zbigniewa Kuniewicza z dnia 8 maja 2019). Przedmiotem recenzji jest rozprawa Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej pt.: „Inwestycje w formule PPP jako jedna z form realizacji zadań własnych gminy w ochronie środowiska” przygotowana pod kierunkiem Pana Profesora Marka Górskiego, licząca 285 stron maszynopisu.

II. Kryteria oceny

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U z 2017r poz. 1789) „rozprawa doktorska, przygotowywana pod opieką promotora albo pod opieką promotora i promotora pomocniczego, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne rozwiązanie problemu w oparciu o opracowanie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne, lub oryginalne dokonanie artystyczne, oraz wykazywać ogólną

wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej”.

Mając na uwadze powyższe, przy ocenie rozprawy doktorskiej Pani Katarzyny Sosnowskiej, jako podstawę oceny przyjęto następujące kryteria: a) wybór i znaczenie podjętej tematyki; b) poprawność formułowania celów badawczych; c) zastosowane metody badawcze; d) wykorzystane źródła prawa; e) strukturę i treść merytoryczną dysertacji; f) stronę formalną rozprawy.

III. Wybór i znaczenie podjętej tematyki

Tematyka podjęta w rozprawie obejmująca zagadnienia związane ze znalezieniem alternatywnych, wobec finansowania z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego form zabezpieczenia środków na inwestycje w obszarze realizacji zadań własnych gminy związanych z ochroną środowiska jest niezwykle aktualna. Jej wybór tym samym zasługuje na pochwałę. Aktualność rozważań związana jest z faktem, że nowe obowiązki w obszarze ochrony środowiska, coraz wyższe standardy środowiskowe stanowią istotne wyzwanie nie tylko dla przedsiębiorców korzystających ze środowiska, ale również dla organów administracji w tym w szczególności organów administracji samorządowej, które w coraz większym stopniu, realizują zadania w obszarze ochrony środowiska jako zadania własne. Specyfiką Polską, a jak wynika z opracowania Doktorantki, nie tylko Polską jest fakt, że zwiększający się katalog obowiązków o coraz bardziej restrykcyjnym charakterze nie jest powiązany z zabezpieczeniem przez władze centralne odpowiednich środków do ich realizacji. Prawidłowość tą z pewnością ocenić należy negatywnie. Pozytywnym jej aspektem jest natomiast fakt, że zmusza ona jednostki samorządu terytorialnego do korzystania z rozwiązań mniej oczywistych niż praktykowane powszechnie finansowanie takiej działalności w całości z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W opinii recenzenta sytuacja taka sprzyja nie tylko efektywności finansowej realizacji zadań przez gminę, co podkreśla w swojej pracy Doktorantka, ale również niejako wymusza różne formy partycypacji podmiotów prywatnych w ochronie środowiska. Realizuje tym samym ducha dokumentów przyjmowanych w tym obszarze od czasów Konferencji w Rio de Janeiro a nawet i wcześniejszych, bo podobne refleksje znaleźć można już w publikacjach Jana G. Pawlikowskiego z dwudziestolecia międzywojennego.

Wskazanie na partnerstwo publiczno-prywatne jako formę realizacji niektórych zadań administracji samorządowej w ochronie środowiska oraz dogłębna analiza tego instrumentu dokonana przez Doktorantkę jest ze wszech miar właściwe i pożądane. Partnerstwo publiczno-prywatne jest bowiem instytucją, obecną

już w polskim systemie prawnym od jakiegoś czasu. Przez dłuższą część tego okresu jednak nie było ono wykorzystywane ze względu na niewłaściwą regulację tej instytucji a po części zapewne i pewien brak ufności co do możliwości prawidłowej realizacji tej formy współpracy pomiędzy samorządem a podmiotami prywatnymi, zwłaszcza w obszarze usług komunalnych. Z tej perspektywy wybór tematu przez Doktorantkę uznać trzeba za świetny i niezwykle aktualny. Dodatkowo podkreślić trzeba wiedzę praktyczną Doktorantki, która miała okazję uczestniczyć w roli eksperta przy realizacji kilku projektów w tej formule.

Co należy podkreślić, praca analizuje nie tylko normy prawa polskiego, ale również stanowi dogłębną analizę norm prawa Unijnego. Swoiste *case study* rozwiązań przyjętych w Anglii, Niemczech, Austrii i Hiszpanii, a także w niektórych innych państwach stanowi ciekawą analizę funkcjonowania tego typu rozwiązań w innych państwach. Drobną uwagą Recenzenta w tym obszarze jest to, że być może w pracy na stopień w obszarze prawa, w analizie tej bardziej wyeksponowane powinny być wątki prawne.

IV. Poprawność formułowania celów badawczych

Cele badawcze realizowane w analizowanej pracy doktorskiej mają na celu realizację głównej hipotezy badawczej opracowania, którą jest stwierdzenie, że „Inwestycje w formule PPP – jako jedna z form realizacji zadań własnych gminy w zakresie ochrony środowiska, szczególnie w gospodarce odpadami oraz gospodarce wodno-kanalizacyjnej, mogą być realizowane z sukcesem w Polsce” (s. 8). Cele badawcze pracy są realizowane przede wszystkim poprzez analizę wpływu formuły PPP na realizację zadań gminy w ochronie środowiska w sektorze gospodarki odpadami i w sektorze gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Celami niejako pobocznymi, lub może lepiej celami pośrednimi badań Doktorantki była ocena możliwości wykorzystywania formuły PPP do realizacji inwestycji w zakresie budowy infrastruktury niezbędnej do realizacji przez gminy swoich zadań w obszarze ochrony środowiska. Co podkreśla sama Doktorantka, takie inwestycje są niezbędne nie tylko dla poprawy stanu środowiska, ale również czynią zadość wymogom wynikającym z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (s. 9). Innym celem pośrednim realizowanym przez Doktorantkę jest omówienie roli PPP jako jednego z głównych narzędzi którym powinien (zdaniem Doktorantki) posługiwać się samorząd gminy w procesach inwestycyjnych sektora gospodarki odpadami, czy gospodarki wodno-kanalizacyjnej (s. 9). Na szczególne podkreślenie i w ocenie Recenzenta jeden z najistotniejszych celów pracy, który co można już w tym miejscu nadmienić zrealizowany został doskonale, było wypracowanie przez Doktorantkę pewnych rozwiązań modelowych w zakresie nie tylko realizacji

inwestycji w formule PPP, ale także zarządzania infrastrukturą w tej formule powstałą, celem zaspokajania potrzeb społecznych na usługi ekosystemowe (s. 9). Ta analiza stanowi treść rozdziału V pracy.

V. Zastosowane metody badawcze

Metody badawcze wykorzystane przez autorkę są zróżnicowane, zgodnie z założeniami heteronomii metodologicznej. Badanie prawa w interakcji z naukami przyrodniczymi, ekonomicznymi i społecznymi, a także są uwarunkowania badań prowadzonych na pograniczu prawa gospodarczego (krajowego i unijnego) i prawa środowiska (również w wymiarach krajowym i europejskim) z natury rzeczy uwzględnia metodologię nauk prawnych (logikę, analizę, argumentację i hermeneutykę) i modele dyskursów prawnych. Doktorantka sama wskazuje na wykorzystanie w pracy hipotetyczno-dedukcyjnego modelu badań wzbogaconego badaniami o charakterze empirycznym realizowanymi podczas wizyt studyjnych Doktorantki realizowanych na potrzeby prowadzonych badań. Tym samym pracę można charakteryzować jako teoretyczno-empiryczną. W pracy dominuje metoda formalnodogmatyczna, co jest ze wszech miar słuszne przy tego typu opracowaniach, wzbogacona o wątki prawnoporównawcze. Jakkolwiek nie zostało to wprost stwierdzone przez samą Doktorantkę, ale w pracy dostrzec można także istotne wątki badawcze realizowane w oparciu o metodę ekonomicznej (i socjologicznej) analizy prawa. Występuje ona w obszarach, w których formuła PPP analizowana jest jako metoda godzenia określonych wartości, czego efektem jest zwiększenie funkcji użyteczności społecznej (por. A. Bator, *Instrumentalizacja jako założenie ekonomicznej analizy prawa*, [w:] *Analiza ekonomiczna w zastosowaniach prawniczych*, J. Stelmach, M. Saniewicka (red.), Warszawa 2007, s. 31.).

W świetle powyższych uwag można konkludować, że Doktorantka opanowała sztukę posługiwania się różnymi metodami badawczymi w obszarze prawa. Korzysta z nich w sposób adekwatny do analizowanego materiału i robi to z dużą wprawą, co świadczyć może o sporej dojrzałości naukowej a także o korzystaniu z doskonałych wzorców metodologicznych, których skarbnicą jest Promotor pracy.

VI. Wykorzystane źródła

Źródła wykorzystane w pracy uwzględniają i stanowią reprezentatywny wybór dorobku doktryny w obszarze partnerstwa publiczno-prywatnego. Perspektywa badawcza przyjęta przez Doktorantkę sprawia, że to na dorobku doktryny w tym obszarze się koncentrowała. Z tego też powodu w obszarze źródeł związanych z ochroną środowiska można czuć pewien niedosyt, lecz jest to wynikiem wyboru przez Doktorantkę takiego a nie innego ujęcia problematyki. Spora część źródeł stanowią źródła internetowe. Znowu może to wynikać z faktu dosyć wąskiego ujęcia problematyki i także relatywnie wąskiego grona autorów publikujących w tym obszarze. Autorka korzysta także z publikacji powstających w ramach dużych firm consultingowych, mających charakter bardzo praktyczny. Zastrzeżenia budzić może nie tyle ilość takich źródeł, co duża liczba do nich odniesień. Może rodzić to poczucie pewnej dysproporcji. W pracy Autorka odnosi się do sporej liczby aktów prawnych, źródła w tym zakresie nie budzą żadnych wątpliwości. Jedną drobną uwagą może być nie do końca jasny dla Recenzenta sposób ich sortowania – nie jest to ujęcie chronologiczne, ani nie są uszeregowane alfabetycznie. Warto było by również wprowadzić podziały np. na akty prawa krajowego i międzynarodowego/europejskiego, czy zastosować jakąś hierarchię porządkującą źródła ot chociażby wynikającą z Konstytucji RP.

Warto także wskazać, że Doktorantka w tekście posługuje się często danymi statystycznymi, grafami, wykresami czy danymi Eurostatu. Nie jest to może często spotykane w opracowaniach prawniczych, ale w omawianej rozprawie ich wykorzystanie wydaje się być słuszne. Z drugiej strony, nie będąc specjalistą od wykorzystywania danych ilościowych w badaniach prawniczych mogą jednak zwrócić uwagę, na fakt, że dane te niejednokrotnie wydają się być dosyć stare i prawdopodobnie przez to nieaktualne. Przykładowo – Rysunek 5. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności prezentuje dane z 2010 roku. Dane Eurostatu dotyczące ilości odpadów przekształcanych termicznie (s. 80) pochodzą z 2012 roku, Rysunek 2 Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na mieszkańca w krajach UE podaje dane z 2010 roku – bardzo szybkie wyszukanie w google.com odesłało Recenzenta do strony Parlamentu Europejskiego prezentującej te same dane już za rok 2016.

VII. Struktura i treść merytoryczna dysertacji

Struktura pracy nie budzi zastrzeżeń. Jest logiczna i poprawna. Autorka przyjmuje bazujący na dedukcji układ pracy – od ogółu do szczegółu, którym to szczegółem są rozdziały traktujące o możliwości

realizacji inwestycji w formie PPP w obszarze gospodarki odpadami i w gospodarce wodociągowo-kanalizacyjnej oraz rozdział odnoszący się do zaleceń czy propozycji dobrych praktyk bazujących na dotychczasowych doświadczeniach krajowych i zagranicznych. Rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz zakończenia. We wstępie Autorka uzasadnia wybór tematu opracowania, wskazuje uwarunkowania realizacji współpracy w formule PPP w obszarze ochrony środowiska w Polsce, prezentuje główne tezy pracy i metody badawcze wykorzystane w analizie. Wstęp jest relatywnie zwięzły, bardzo konkretny i stanowi adekwatne wprowadzenie do właściwej treści rozprawy. W rozdziale pierwszym, ogólnym Autorka prezentuje partnerstwo publiczno-prywatne. Stara się dotrzeć do istoty tej instytucji. Prezentuje aktualne uwarunkowania prawne i ekonomiczne w ramach których PPP się rozwija i funkcjonuje. Zgodnie z teoretycznym charakterem tego rozdziału, znajdziemy w nim definicje pojęć związanych z partnerstwem publiczno-prywatnym, podziały i modele jakie doktryna wypracowała w obszarze PPP. Ważnym elementem analizy jest pokazanie wad i zalet modeli partnerstwa przedstawionych w tym rozdziale w świetle ich potencjalnego wykorzystania w obszarze ochrony środowiska. Jeden z podrozdziałów rozdziału pierwszego poświęcono analizie zmian w otoczeniu prawnym realizacji inwestycji w tej formule, co należy podkreślić jest to nowelizacja, której celem jest poprawa oceny efektywności realizacji inwestycji w formule PPP (s. 18). Ciekawe wątki pojawiają się w podrozdziale koncentrującym się na identyfikacji i podziale ryzyk przy realizacji inwestycji w formule PPP. Autorka w tym obszarze wydaje się dotykać istoty argumentu za realizacją inwestycji w formule partnerstwa. Chodzi tu bowiem o taki ich podział, który był by do zaakceptowania zarówno przez partnera prywatnego jak i publicznego a ich odpowiedni podział umożliwia przypisanie odpowiednich ryzyk do partnera, który ma największe predyspozycje do kontrolowania danego rodzaju ryzyka (s. 22). Dalej rozdział pierwszy analizuje także problematykę finansowania partnerstwa, w tym przede wszystkim możliwości wykorzystania finansowania zewnętrznego, jak chociażby przy wykorzystaniu środków UE, czy kredytów lub pożyczek bankowych. Warta pochwały jest także analiza przedstawiona w ostatnim podrozdziale rozdziału pierwszego. Autorka stara się (a w opinii recenzenta robi to w sposób udany) zidentyfikować bariery w rozwoju instrumenty partnerstwa publiczno-prywatnego. Szerokie spektrum analizowanych barier obejmuje bariery prawne, ekonomiczne, społeczne a nawet psychologiczne i edukacyjne (s. 54).

W rozdziale drugim, który również ma charakter teoretyczny, Autorka dokonuje charakterystyki gospodarki odpadami i gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Analizuje także możliwość posłużenia się formułą PPP dla realizacji inwestycji w tych obszarach. Punktem wyjścia zarówno do charakterystyki systemów gospodarki odpadami i wodno-kanalizacyjnej jak i do analizy możliwości rozwoju stosowania

formuły PPP w tych obszarach są dla Autorki zmiany w prawie, a więc nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i wynikające z niej nowe obowiązki gmin (swoją drogą jak wiadomo przyjęto już kolejną dużą nowelizację tej ustawy, co również może mieć wpływ na stosowanie tej formuły) oraz przyjęcie nowej ustawy prawo wodne. Jest to ujęcie ciekawe i ze wszech miar słuszne. Zmiany te bowiem wydają się w jeszcze większym stopniu zmuszać gminy do poszukiwania możliwości współpracy z podmiotami prywatnymi, przez wzgląd na wzrost obowiązków i obciążeń przy jednoczesnym braku zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania realizacji tych obowiązków ze środków publicznych. Rozdział drugi kończy podrozdział podsumowujący jego treść, analizujący perspektywy rozwoju formuły PPP w dwóch analizowanych obszarach gospodarki komunalnej (s. 93).

W rozdziale trzecim Doktorantka poddaje analizie uwarunkowania formalno-prawne gospodarki odpadami i gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Dokonuje tego ponownie przez pryzmat użyteczności formuły PPP w tym przypadku w odniesieniu do możliwości realizacji inwestycji. Także i w tym przypadku rozdział w istocie podzielony jest na dwie części. W jednej analizie poddawane są uwarunkowania odnoszące się do gospodarki odpadami, podczas gdy w drugiej uwarunkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej. W sposób relatywnie ogólny, acz wystarczający dla przedmiotowej analizy badane są obowiązki poszczególnych podmiotów uczestniczących w gospodarce odpadami, rolę gmin, w szczególności jako organizatora przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów, a także wyzwania w obszarze prawnym wynikające z nowo ukształtowanego systemu gospodarowania odpadami i nowych ról jakie w tym systemie odgrywają gminy.

Analogicznie druga część tego rozdziału za przedmiot analizy przyjmuje uwarunkowania formalno-prawne funkcjonowania sektora wodociągowo-kanalizacyjnego. W szczególności zaś przedmiotem analizy jest pozycja gminy w tym systemie.

Swoistą klamrą, spinającą obydwie części rozdziału III jest podrozdział szósty (s. 134). Analizie w nim poddane zostały decyzje których uzyskanie jest konieczne w toku realizacji inwestycji infrastrukturalnych w analizowanych obszarach gospodarki komunalnej.

Rozdział czwarty analizowanej rozprawy stanowi swoiste *case study*. Doktorantka analizuje w nim projekty w obszarze gospodarki wodno-ściekowej oraz w obszarze gospodarki odpadami. W części z analizowanych projektów inwestycje infrastrukturalne zostały już zrealizowane i obecnie współpraca partnerów opiera się o zarządzanie infrastrukturą i dostarczanie usług komunalnych na potrzeby mieszkańców gmin. Pozostałe inwestycje są dopiero we wstępnych fazach realizacji. Warto podkreślić, że część z analizowanych przykładów przedsięwzięć została zrealizowana poza granicami Polski. Stanowią one mogą ciekawe przykłady rozwiązań prawnych wyznaczając być może kierunki, w których rozwijać

powinny się polskie regulacje współpracy w ramach PPP. Ciekawym jest, że Doktorantka dokonując analiz w tym rozdziale dotarła do niekiedy archiwalnych artykułów z prasy lokalnej. Analiza projektów uzupełniona jest estetyczną dokumentacją fotograficzną inwestycji. Rozdział ten podzielić można na dwie części. W pierwszej koncentrującej się na inwestycjach zrealizowanych w Polsce mamy do czynienia z ciekawą analizą prawną. Autorka prezentuje nawet *essentialia negotii* umów zawieranych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Obszernie występują więc elementy prawa prywatnego. W tej części analizy zawartej w rozdziale czwartym recenzent został w pełni usatysfakcjonowany merytorycznie. Pewien niedosyt w warstwie analizy prawnej przynosi jednak druga część tego rozdziału. Czyta się ją się bardzo ciekawie, warstwa poznawcza jest niewątpliwie obszerna, tylko można mieć wątpliwości, czy faktycznie poznaje się aspekty prawne realizacji tych projektów. Być może oczekiwania recenzenta są w tym miejscu zbyt wygórowane, lecz dogłębność analizy prezentowanej w poprzednich rozdziałach wywołała oczekiwania równie głębokich analiz prawnoporównawczych. Zamiast tego recenzent otrzymał sporo informacji technicznych dotyczących parametrów instalacji (np. s. 207), lecz jako prawnik pozostał nieco nieusatysfakcjonowany. Analiza taka wydawała by się tym bardziej cenna, skoro w następnym rozdziale Autorka pokusiła się o formułowanie rekomendacji i tworzenia rozwiązań modelowych dla formuły PPP w Polsce.

Ostatni z rozdziałów rozprawy, rozdział piąty, jak zostało to już wspomniane powyżej, zawiera rekomendacje działań i model postępowania dla powodzenia realizacji inwestycji w formule PPP. Rozdział ten ma charakter niezwykle praktyczny. Autorka korzystając z doświadczeń w realizacji dotychczasowych inwestycji w formule PPP tworzy pewien model, ujmując go w formę swoistej mapy drogowej realizacji takiej współpracy. Jestem przekonany, że forma przedstawienia treści w rozdziale V stanowić może doskonały materiał dla gmin, zastanawiających się nad możliwością realizacji inwestycji w tej formule.

Podsumowując ocenę merytoryczną rozprawy bez wątpienia podkreślić trzeba znakomite przygotowanie merytoryczne Autorki do realizacji zamierzonego tematu. Łączy Ona bowiem znakomite przygotowanie prawnicze, z doświadczeniem, które zdobywane było zarówno w kraju jak i za granicą. Do perfekcji brakuje w analizowanej rozprawie nieco większego pochylenia się nad kwestiami bardziej ogólnymi. Brakuje nieco zakorzenienia formuły PPP w wartościach i zasadach prawa ochrony środowiska. Argumenty odnoszące się do efektywności ekonomicznej czy niedostatecznych możliwości samodzielnego finansowania inwestycji w formule PPP są bez wątpienia argumentami prawdziwymi. Warto było by jednak do nich dodać także pewien wymiar aksjologiczny. Logicznym wyborem dla mnie było by właśnie wyjście od problematyki partycypacji w ochronie środowiska. Autorka sama przecież wskazuje, że „doświadczenia wielu rozwiniętych krajów korzystających z formuły PPP dowodzą, że właściwie przygotowane i

zrealizowane przedsięwzięcia PPP mogą przynieść korzyści wszystkim stronom uczestniczącym w danym projekcie, zwłaszcza dlatego, że usytuowane są najbliżej mieszkańca i służą ogólnemu interesowi społecznemu” (s. 211). W stwierdzeniu tym słyhać ducha zasady 10 Deklaracji z Rio. Jestem całkowicie przekonany, że analiza taka przyszła by tak znakomitej prawniczce, nie zawaham się stwierdzić, że jednemu z czołowych ekspertów w Polsce w obszarze partnerstwa publiczno-prywatnego, z łatwością a uczyniła by opracowanie naprawdę wszechstronnym.

Powyższa uwaga, która nie ma charakteru krytycznego, ale bardziej próbuje uczynić świetne opracowanie jeszcze bardziej uniwersalnym. Wiąże się ona z wnioskiem, że w przekonaniu recenzenta analizowana rozprawa powinna zostać opublikowana i to pod postacią dwóch monografii. Pierwsza z nich mogła by mieć formułę poradnika i być skierowana do jednostek samorządu terytorialnego, ale także przedsiębiorców zainteresowanych współpracą w formule PPP. Jestem przekonany o dużym sukcesie komercyjnym takiego opracowania i jego ogromnej popularności. Druga natomiast monografia uwypuklać powinna warstwę teoretyczną, rozbudowywać treści zawarte w pierwszych rozdziałach rozprawy, a nieco okroić treści rozdziału IV i V. Także tutaj jestem przekonany o sukcesie takiego opracowania i dobrym jego przyjęciu w środowisku naukowym.

VIII. Strona formalna rozprawy.

Dysertacja napisana została językiem komunikatywnym, w sposób logiczny i czytelny. Autorka swobodnie posługuje się językiem prawniczym, choć w pracy pojawiają się pewne wtrącenia właściwe bardziej dla publicystyki. Być może wynika to z faktu, że realizując swoje obowiązki zawodowe Autorka musi posługiwać się językiem bardziej komunikatywnym i łatwiej trafiającym do słuchacza, niż specyficzny język nauki prawa. Mówienie o „zamknięciu inwestycji”, czy odpadach „wędrujących na składowiska”, czy „podniesienie poprzeczki instalacjom przetwarzającym odpady”, jest z pewnością przekonujące i obrazowe, ale kolokwializmów tego typu lepiej unikać w opracowaniach naukowych. W tekście występują też pewne drobne błędy stylistyczne czy edytorskie. Niekiedy przyjmują one całkiem ciekawe formy – jako autor kilku opracowań dotyczących prawa konkurencji z dużym zainteresowaniem przeczytałem o „monopolu graficznym” (s. 89). Są to niedoskonałości, których wystąpienie jest jak najbardziej naturalne przy tak obszernych opracowaniach jak recenzowana rozprawa. Można je jednak eliminować oddając pracę do korekty językowej. Ogólne wrażenie w obszarze oceny strony formalnej pracy jest jednoznacznie

pozytywne. Powyższe uwagi dotyczą bardziej analizy tekstu pod kątem jego publikacji w formie monografii.

IX. Konkluzja

Konkludując pragnę nadmienić, że większość uwag i zastrzeżeń ma charakter polemiczny i wynika z dzielenia z Autorką zainteresowań badawczych, szacunku dla prowadzonych przez Autorkę badań oraz chęci zasugerowania być może nowych ujęć badawczych do wykorzystania po, o czym jestem przekonany, pozytywnym zakończeniu przewodu doktorskiego.

Rozprawę doktorską Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej pt.: „Inwestycje w formule PPP jako jedna z form realizacji zadań własnych gminy w ochronie środowiska” przygotowaną pod kierunkiem Pana Profesora Marka Górskiego można uznać za oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i potwierdza ona wiedzę Autorki zarówno w obszarze prawa gospodarczego, jak i prawa ochrony środowiska. Poziom rozprawy potwierdza umiejętność Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej do prowadzenia pracy naukowej. Rozprawa w pełni spełnia wymogi rozprawy doktorskiej określone w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 2018 Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1699). Tym samym w mojej opinii może stanowić podstawę do ubiegania się przez Panią mgr Katarzynę Sosnowską o nadanie stopnia naukowego doktora. W pełni uzasadnione będzie tym samym dopuszczenie przez Wysoką Radę Wydziału Prawa Uniwersytetu w Szczecinie mgr Katarzyny Sosnowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Pragnę także dodać, że w mojej opinii rozprawa doktorska Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej prezentuje wysoki poziom merytoryczny i edytorski, wyróżnia się oryginalnością tematu oraz nietuzinkowością metod i narzędzi badawczych, a także posiada niewątpliwie wysokie walory użytkowe i poznawcze. Tym samym w mojej opinii rozprawa Pani mgr Katarzyny Sosnowskiej spełnia wymogi wymienione w Regulaminie wyróżniania rozprawy doktorskich wprowadzonym Uchwałą nr 150/2017/2018 Rady Wydziału Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 6 lipca 2018.

UNIWERSYTET GDAŃSKI
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
KATEDRA PRAWA GOSPODARCZEGO
PUBLICZNEGO I OCHRONY ŚRODOWISKA
Zakład Prawa Ochrony Środowiska
ul. Jana Bażyńskiego 6
80-309 Gdańsk
T 58 523 28 62

Maciej Nyka